

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА АКСУБАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

№ 56

30 январь 2018 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Яңа Аксубай авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлауның
жирле нормативларын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 25.12.2010 ел, №98-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 14 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яңа Аксубай авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1.1 нче кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яңа Аксубай авыл жирлеген шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга (игълан итәргә) <http://aksubayevo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүмат порталы.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Аксубай муниципаль районы
Яңа Аксубай авыл жирлеге башлыгы,
Совет Рәйсе

М. М. Сөләйманкин

Кушымта
Расланды
Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Яңа Аксубай авыл җирлеге
Совет Карары Белән
2018 елның 30 гыйнвары № 56

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА АКСУБАЙ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ПРОЕКТЛАУ БУЕНЧА
ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР

2018 ЕЛ

Эчтәлек

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР.....	4
2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ	6
3. ЯҢА АКСУБАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ҚЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ	7
4.1. 4.1. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкына электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу, мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рәхсәт ителгән күрсәткечләре.....	9
4.2. Автомобиль белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре авыл жирлеге, авыл жирлеге чикләрендәге торак пунктлар чикләрендәге юллар һәм транспорт объектлары; мондый объектларның территорияль үтемлегенәң максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре.....	11
4.2. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре гражданның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеш, социаль яклауға мөһтажлар, авыл жирлеге халкы; исәп-хисап күрсәткечләре.....	11
4.3 Мәдәният объектлары, массакүләм ял, авыл жирлеге халкының ялы белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территорияль үтемлегенәң максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре.....	12
4.4 Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорты үстерү; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре.....	13
4.5 Авыл жирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рәхсәт ителгән күрсәткечләре.....	13
4.6 Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территорияль үтемлегенәң максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре.....	14

4.7. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегә халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү; авыл жирлегә халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлегенең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	14
4.8. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегә халкына ритуаль хезмәтләр күрсәтү; авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлегенең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	15
4.9. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре халыкны социаль тәэмин итү һәм социаль яклау; мондый объектларның авыл жирлегә халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	15
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӨҖӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӨУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӨР	
5.1. Авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу, күрсәтелгән объектларны урнаштыру объектлары.....	16
5.2. Авыл жирлегә халкының торак пункт чикләрендә урнашкан транспорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, урнаштыруга тәкъдимнәр.....	19
5.3. Торак төзелеш объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр.....	20
5.3. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакуләм ял, ял, физик культура һәм массакуләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр,.....	21
5.4 Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр	21
5.5 Авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр	
5.6. көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру	22.
Авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру	23
5.7. зират урнаштыру өчен тәкъдимнәр	24
6. ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕН НИГЕЗЛӨУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР	26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яңа Аксубай авыл жирлеген шәһәр төзелеше проекткауның жирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы норматив-хокукий актлары нигезендә эшленде.

1.2. Әлеге нормативлар белән жайга салынмаган мәсьәләләр «техник жайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән жайга салына.».

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру хокукий формасына карамастан, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яңа Аксубай авыл жирлеге территориясендә эшчәнлек алып баручы шәһәр төзелеше эшчәнлегенә барлык субъектлары өчен дә мәжбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проекткауның жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Аксубай авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре жыелмасын; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләрен билгели.

1.6. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларына, алар өчен авыл жирлегенә халык белән тәэмин ителешенә минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре билгеләнә, түбәндәге өлкәләргә караган объектлар керә:

Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу;

торак пунктлар чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, жирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;

мәдәният, күпләп ял итү, ял итү;

мәгълүматлаштыру һәм элементә;

физик культура һәм массакүләм спорт;;

көнкүрөш калдыкларын жыю һәм чыгару;

төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү;

ритуаль хезмөтлөр күрсөтү;

социаль яклау..

Нормативлар түбөндөгө өлөшлөрнө үз эченә ала:

төп өлөшө (авыл жирлегө халкының жирле әһәмияттөгө объектлар белән тәэмин ителешнөң минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенөң исәпләнгән күрсәткөчлөрө; мондый объектларның авыл жирлегө халкы өчөн территорияль үтөмлөлөгөнөң максималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткөчлөрө);

нормативларның төп өлөшөндөгө исәп-хисап күрсәткөчлөрөн нигезләү буенча материаллар;

нормативларның төп өлөшөндөгө исәп-хисап күрсәткөчлөрөн куллану кагыйдөлөрө һәм өлкәсө;

авыл жирлегө халкының жирле әһәмияттөгө объектларда норматив ихтыяжын билгөлөү, әлегө объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнөр; авыл жирлегөнөң кыскача характеристикасы.

2. ИСЭП-ХИСАП Күрсәткечләрен КУЛЛАНУ КАГЫЙДӨЛӨРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

1.6. Әлеге нормативлар белән билгеләнгән исәп-хисап күрсәткечләре Яңа Аксубай авыл жирлегенең территорияль планлаштыру документларын, Яңа Аксубай авыл жирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм тормышка ашырганда кулланыла.

1.7. Шәһәр төзелеш проектлау нормативлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы законнарның үтәлешен контрольдә тоту һәм күзәтчелек органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

1.8. Жирлекнең жирле аһәмияттәге объектлары исемлегенә, авыл жирлегенең халык белән тәмин ителешенә минималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл жирлеге халык өчен шундый объектларның территорияль үтәлеләнгән максималь дәрәжәдә рәхсәт ителгән күрсәткечләре үтәлү өчен мәжбүри булып тора.

1.9. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгән документларны гамәлдән чыгарылганнар урынына кертелә торган нормаларга таянырга кирәк.

2. ЯҢА АКСУБАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

1.10.1.10. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Аксубай авыл жирлеге территориясенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында белешмэләр, жирлекнең башка үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән .

Таблица 1

№ п/п	Күрсәткеч исеме	Характеристика
1	Авыл жирлеге территориясенең муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Яңа Аксубай авыл жирлеге Аксубай муниципаль районының үзәк өлешендә урнашкан. Төнъякта жирлек Иске Илдеряк авыл жирлеге, көнчыгышта Иске Ибрай һәм Иске Тимошкино жирлекләре, көнбатышта бистә белән чиктәш. Аксубай һәм Кәкре Күл авыл жирлеге, көнъякта Иске Үзи авыл жирлеге.
2	Чикләрдәге территориянең гомуми мәйданы авыл жирлеге, га	6169,3
3	Керүче торак пунктлар исемлеге авыл жирлеге составы	Яңа Аксубай авылы Азат Авылы Кече Аксубай Авылы Киса Авылы Федоровский Бистәсе
	01.01.2017 елга даими халык саны	
	барлыгы, кеше.	1127
4	шул исәптән торак пунктлар буенча да, кеше: Яңа Аксубай авылы Кече Аксубай авылы Киса авылы Азат авылы Федоровский Бистәсе	345 63 457 96 166

	01.01.2017 елга халыкның яшь структурасы	
	халык эшкә яраклыдан яшьрәк яше, кеше.	235
5	эшкә яраклы яшьтәге халык (ир - атлар 16-59 яшь, хатын - кызлар 16-54 яшь), кеше .	626
	халык эшкә яраклы яшьтән олырак, кеше.	266
6	Авыл жирлегенә торак фонды 01.01.2017	
	барлығы мең кв. метр торак мәйданы	21,26
7	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәжәсе, кв. м/кеше.	18,86

2. ТӨП ӨЛЕШ

1.10.1.1.11. Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тээмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлегеңең максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре

1.10.2. Торак пунктлар төзелешенең инженер жиһазлары системаларын территориаль планлаштыру һәм су белән тээмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тээмин итү документлары нигезендә проектлаштырырга кирәк.

1.10.3.1.10.3. Өлеге тармак схемаларында технология, егәрлек, инженер челтәрләре күләменең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, схеманы гамәлгә ашыруның чираттагысы буенча киңәшләр бирелергә тиеш.

1.10.4.1.10.4. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицادا китерелгән.

Таблица 2

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тээмин итү дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Электр белән тээмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, тарату пунктлары, төрле көчәнешләрнең электр челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент электр белән тээмин ителеше; торак урамнарның 100 процент яктыртылуы	билгеләнми
2	Жылылык белән тээмин итү системасы объектлары, шул исәптән үзәкләштерелгән объектлар: котельныйлар, жылылык электр станцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән объектлар: автоном һәм индивидуаль котельныйлар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның жылылык энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми

3	Система объектары үзеклөштөрөлгөн газ белән тәмин итү: газ тарату һәм газ тутыру станцияләре һәм пунктлар, газ көйлөү пунктлары; газ тарату челтәрләре	Торак биналарының 100% газ белән тәмин ителеше	билгеләнми
4	Система объектары Үзеклөштөрөлгән су белән тәмин итү: су чыганакалары, су алу корылымалары, су саклау контейнерлары, суүткәргеч	Торак һәм ижтимагый биналарының су белән 100 процент тәмин ителеше	билгеләнми
5	Ташландык суларны агызу системасы объектары*, шул исәптән : үзеклөштөрөлгән: чистарту корылымалары, канализация насос станцияләре канализация торбалары; үзеклөштөрөлмәгән: жирле чистарту корылымалары, дренаж станцияләре, канализация торбалары	Торак һәм ижтимагый биналарының 100 процент тәмин ителеше	билгеләнми

* * исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

1.10.5. Авыл жирлегә, авыл жирлегә чикләрендәге торак пунктлар һәм транспорт объектары белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре; авыл жирлегә халкы өчен шундый объекتلарның территорияль үтмеллегенәң максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре

1.10.6. Автомобиль транспорты барлык биналар һәм корылымалар белән тәмин ителергә тиеш.

1.10.7. Авыл жирлегә халкы өчен жәмәгать пассажир транспорты пунктларының территорияль үтмеллегенәң максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләрен 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл жирлегә халкының әлегә объектар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектның исеме	Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (метр)
1	Тулаем торак пункт буенча тукталыш пунктлары	500

1.11. 1.11. Социаль яклауга мохтаж гражданның, авыл жирлеге халкының хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территорияль үтемлелегенәң максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре

1.11.1.1.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. м/кеше)		Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
		2015 ел	2025 ел	
1	Авыл торак пунктларындагы торак биналар	23,1	26,4	билгеләнми

искәрмә.

Перспективага исәп-хисап күрсәткечләре 2025, 2035 елларда ирешелгән гомуми торак мәйданы белән тәмин ителешнең минималь дәрәжәсен исәпкә алып көйләнә..

1.11.2.. Мәдәният объектлары, массакүләм ял, авыл жирлегә халкының ялы белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлегә халкы өчен территориаль үтемлегенәң максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре

1.11.3. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин итү дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Халык саны булган торак пунктлар өчен клуб учреждениеләре: 0,2 - 1 мең кеше. 1 - 3 мең кеше	300 урын 300 - 230 урын	билгеләнми
2	Халык саны булган авыл торак пунктлары өчен авыл китапханәсе: 1-3 мең кеше.	6-7,5 мең берәмлек саклау берәмлеге; 1000 кешегә 5-6 урын .	билгеләнми
<p>искәрмә.</p> <p>1. Зур торак пунктлар өчен кечерәк исәпләү күрсәткече кабул ителергә тиеш.</p> <p>2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торак пунктлары өчен (район үзәкләре һәм подцентралары) объектларның санын, составын һәм сыйдырышлыгын билгеләгәндә өстәмә рәвештә 30 минутлык жәяүле зонада урнашкан башка торак пунктлардан килгән халыкны исәпкә алырга кирәк.</p> <p>3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 ел, № 42 карары нигезендә, 2019 елга кадәр халыкны клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәте белән тәэмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсе гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә</p>			

1.11.4. Авыл жирлегә халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлегенәң максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

1.11.5. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин итү дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Спорт заллар	1000 кешегә идән майданы 350 кв. метр.	билгеләнми
2	Яссы спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

1.11.6. Авыл жирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре

1.11.7. Авыл жирлегендә халыкны мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 7

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин итү дәрәжәсе
1	Почта элемтәсе бүлеге	авыл жирлегенә объектлар	1

1.11.8. 1.11.8. Авыл жирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларының территориаль үтемделегенәң максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре билгеләнми.

1.12. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре

1.13. авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары; авыл жирлегә халкы өчен шундый объектларның территорияль үтемлелегенә максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре

1.13.1.1.13.1. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлегә, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яңа Аксубай авыл жирлегә территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

1.14. 1.13.2.Территорияль дәрәжәдәге максималь рөхсәт ителгән дәрәжәнең исәп-хисап күрсәткече

1.15. авыл жирлегә халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыкларының (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан, ял урыннарыннан ераклык) 100 метр күләмендә кабул ителергә тиеш.

1.15.1.. Авыл жирлегә халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенә минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк

Таблица 8

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. метр/кеше)	Халык өчен территорияль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр	12	билгеләнми
<p>Искәрмә . Урман тирәли урнашкан торак пунктлар өчен зур елгалар һәм сулыкларның яр бие зоналарында, гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең майданы 20% ка кимергә рөхсәт ителә.</p>			

1.16. Авыл жирлеге халкының ритуаллы хезмэт күрсәтү объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләр; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләр

1.16.1.. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 9

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсе (га/1 мең кеше)	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

1.17. Авыл жирлеге халкының социаль тәминат һәм социаль яклау объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләр; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегенә максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләр

1.17.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән тәмин итү дәрәжәсе жиңел автомобильләрне, шул исәптән коляскалы инвалидлар өчен махсус автотранспорт урыннарының гомуми саныннан 10 % (ләкин ким дигәндә 1 урын) тигез кабул ителергә тиеш.

1.17.2. Инвалидларның шәхси автотранспортларын вакытлыча саклау урыннары белән тәмин итү дәрәжәсе жиңел автомобильләрне кыска вакытлы саклау өчен ачык майданчыкларда учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жиңел автомобильләрне вакытлыча саклау урыннарының 10% Рав (ләкин кимендә 1 урын) тигез кабул ителергә тиеш.

2. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӨҮ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӨР,

КҮРСӘТЕЛГӘН ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ

1.18. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларында норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

1.18.1. . Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны СП 31-110-2003 таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр чыганақларына электр йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә башкарырга кирәк (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турында 02.06.2006 елдагы нигезләмә (2 бүлек).

Алдан исәпләүләр өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәпләү йөкләнешенең эреләндерелгән күрсәткечләрен 10 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 10

Халык саны (мең кеше)	Торак пункт		
	табигый газ плитәләре белән (кВт/кеше)		
	тулаем торак пункт буенча	шул исәптән:	
		центр	микрорайоннар /төзелеш кварталлары
менее 3	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе буенча төрле административ, мәдәни, уку йортлары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләренең йөкләнешләре исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентлар кулланылырга тиеш:

табигый газ плитәләре булган торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмият бирергә кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау перспектив электр йөкләмәләренең үсешен анализлауны исәпкә алып Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре челтәрләренең перспектив үсеше схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләре көчәнеше исәпләү срогы һәм энергия системасындагы көчәнеш системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 - 110 - 220 - 500 кВ яки 35 - 110 - 330 - 750 кВ.

Электр белән тәмин итү системасы көчәнеше энергия трансформациясенең иң аз адымнарын исәпкә алып сайланырга тиеш. Яқындагы вакытка иң максатчан булып 35-110/10 кВ көчәнеш системасы тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләре һәм «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турында 02.06.2006 елдагы Нигезләмәнең 2 бүлегә таләпләре нигезендә башкарырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм электр тапшыру линияләренең торак төзелеше территориясендә урнашкан кабель линияләренә күчү пунктлары ябык типны проектларга киңәш ителә.

1.18.2. Яңаларны проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тәмин итүнең расланган схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

Жылылык белән тәмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, «жылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 таләпләре нигезендә (5 бүлек), Р 54964-2012 «тәңгәлләкне бәяләү. Күчмәсез милек объектларына экологик таләпләр " (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, жылылык йөкләнеш үзәкләрендә урнаштырырга киңәш ителә.

Жылылык белән тәмин итү чыганакларын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнәргә тиеш.

СНиП 41-02-2003 «Тепловые сети» (9 бүлек), СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп, трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын күздә тотарга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(12 нче бүлек).

1.18.3. Яңа төзелешләрне проектлау һәм төзү, булганнарын реконструкцияләү һәм үстерү газ белән тәмин итү системаларын «Газ-спределитель системалары» СНиП 42-01-2002, «системаларның куркынычсызлыгы кагыйдәләре» ПБ 12-529-03 таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк газ бүлү һәм газ куллану» республика программалары нигезендә Татарстан Республикасын газ белән тәмин итүнең һәм газлаштыруның генераль схемасы нигезендә торак хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә. Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә зур күрсәткечен кабул итәргә кирәк.

Газ тарату һәм газ тугыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тугыру пунктлары торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, подветренная ягында булырга тиеш.

Газ тарату челтәрендәге газ басымын киметү һәм көйләү өчен газ көйләү (блок яки шкаф) пунктларын проектларга кирәк.

Газорегулятор пунктын район үзегендә, районның йөкләнеш үзегенә мөмкин кадәр якин урнаштырырга кирәк.

Торак пунктлардагы аерым торучы газорегулятор пунктлар билгеле бер ераклыкта биналарга һәм корылмаларга кадәр булырга тиеш:

газ көйләү пунктына 0,6 МПа-10 метрга кадәр тапшырганда;;

газ басымы вакытында газ көйләү пунктына 0,6 - 1,2 МПа - 15 метр тапшырганда..

1.18.4. Торак пунктларны су белән тәмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәмин итү чыганаclarын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру 30.13330.2012 СП таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СНиП 2.04.01-85* «эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» актуальләштерелгән редакциясен, СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.02-84* «су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су. Су сыйфаты үзәкләштерелгән эчә торган су системалары өчен гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су системалары куркынычсызлыгын тәмин итүгә гигиена таләпләре», СанПиН 2.1.4.1175-02 " үзәкләштерелгән су сыйфаты өчен гигиена таләпләре. ГОСТ 2761-84* «үзәкләштерелгән хужалык-эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarы"

Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына тәүлегенә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллануның уртача күрсәткече бер кешегә 200 литр күләмендә кабул ителергә тиеш (эчке суүткәргеч һәм канализация белән жиһазландырылган биналар өчен, ванна һәм жирле су жылыткычлары белән).

Су алу корылмаларын урнаштыру төрен һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су челтэрлэрен божра белэн эшлэргә кирәк. Су линиялэрен кулланырга рөхсәт ителә:
аварияне бетерү вакытында су белэн тээмин итүгә рөхсәт булганда житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;
торбалар диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-эчү ихтыяжларына су бирү өчен;
суны янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга жибәрү өчен, линия озынлыгы 200 метрдан
артмаган янгын сүндерүгә су тотуга бәйсез рәвештә.

Биналарның һәм корылмаларның эчке су челтэрлэре белэн тышкы су челтэрлэрен божралау рөхсәт ителми.

1.18.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлауны СП 30.13330.2012 таләпләре нигезендә башкарырга кирәк СП 2.04.01-85* «эчке суүткәргеч һәм биналарның канализациясе» актуальләштерелгән редакциясе, СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.03-85*

"Канализация. Тышкы челтэрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(12 нче бүлек). Көнкүреш юынты суларын исәпләп чыгаручы чагыштырма уртача тәүлеклек су куллануга, территорияләрне сугаруга һәм яшел үсентеләрне исәпкә алмыйча, тигез кабул ителә. Территориаль планлаштыру документларын эшлөгәндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеклек (бер ел эчендә) ташландык суларны агызуны 1 кешегә 150 л/тәүлек күләмендә кабул итү рөхсәт ителә. Агып төшүче суларның чистарту корылмалары майданын елның жылы чорында торак пунктның торак төзелешенә мөнәсәбәттә өстенлек итүче жыллар өчен билгеләнгән яктан су агымы буенча түбәнрәк юнәлештә урнаштырырга кирәк.

1.19. Авыл жирлегә халкының торак пункт чикләрендә урнашкан транспорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

1.19.1. Торак пунктлар территориясендәгә урамнарның һәм юлларның үткәрү сәләте автомобильләштерү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә..

Авыл торак пунктлары өчен 2025 елга кадәр исәпләнгән срокка автомобиль кую дәрәжәсен 1000 кешегә тигез 440 автомобиль кабул итәргә кирәк..

1.19.2.Магистраль урамнарда һәм урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә жайга салынулы хәрәкәт юлларында 200-300 метр аралык белән бер дәрәжәдә жәяүлеләр кичү юлларын (жир өсте) күздә тотарга кирәк

1.19.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасын 400-600 метрга, урта, зур һәм эре авыл торак пунктларының ижтимагый үзәге чикләрендә 300 метрга кабул итәргә кинәш ителә.

1.19.4.1.19.4. Жирле әһәмияткә объектларга караган торак пунктлар һәм транспорт объектлары чикләрендәге автомобиль юлларын проектлаштыру СП 42.13330.2011 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(11 бүлек, кушымталар һәм Л).

1.20. Торак төзелеше объектларын урнаштыруга

1.20.1. Торак төзелеше күләмнәренең һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре социаль-демографик ситуацияне һәм халыкның керемнәр дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

1.20.2.1.20.2. Торак төзелеше характеры буенча 11 нче таблицада китерелгән төзелеш төрләре аерылып тора

Таблица 11

№ п/п	Торак төзелеше төре	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектәге индивидуаль утар төзелеше; 3 катка кадәр биеклектәге блокланган торак йортлар төзү; 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы торак йортлар төзү
2	Урта катлы торак төзелеше	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күп катлы торак төзелеше	9 каттан һәм аннан да югарырак күпфатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелеше төрләрен билгеләү, аларны оештыру таләпләрен билгеләү жирдән файдалану һәм авыл жирлегә төзелеше кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

1.20.3. Торак пунктларда торак төзүнең норматив параметрлары 7 нче бүлектә урнашкан 42.13330.2011 СНИП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакциясе Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

1.21. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, әлегә объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

1.21.1. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү халыкның төрле социаль-демографик төркемнәре ихтыяжларын канәгатьләндерү зарурлыгына туры китереп гамәлгә ашырылырга тиеш.

1.21.2. Әлегә объектларны башка шундый объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны исәпкә алып, урамнар, юллар һәм жәяүселәр юллары челтәре белән бәйләнештә урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

1.21.3. Мәдәният объектларын урнаштыру, массакүләм ял итү, ял итү, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләрен күләм проекткага бирем нигезендә кабул итәргә кирәк

1.21.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын мәгариф мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял һәм мәдәният учреждениеләре спорт объектлары белән бергә алып бару рөхсәт ителә

1.22. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

1.22.1. Яңа төзелешне тормышка ашырганда телекоммуникацион системаларны, эфир цифрлы телевидениене коллектив кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәк булган яшерен эчке коммуникацияләр буенча элемент челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

1.22.2.1.22.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре мәйданнарын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

№ п/п	Объектның исеме	Участок майданы
1	Почта элемтәсе бүлеге	700 - 1200 кв. метров
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Түгәрәк автоматик телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40 - 100 кв. метров
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1 - 0,15 га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05 - 0,1 га
7	Тавыш трансформаторы подстанциясе	50 - 70 кв. метров
8	Кабель телевидениесе техник үзәге	0,3 - 0,5 га

1.22.3. Элемтә предприятиеләре биналарын жил ягыннан (өстенлекле юнәлештәге жилләр өчен) күрше предприятиеләргә яки объектларга карата зарарлы, коррозия-актив, күнелсез исле матдәләр һәм тузан чыганагы булган технологик процесслар белән, аларның санитария-саклау зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк

1.22.4. Элемтә линияләрен урнаштыру «элемтә линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары " СН 461-74 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш

1.23. Авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

1.23.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер майданчыкларының кирәкле санын билгеләү өчен контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыкларны саклау нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. . Контейнерларның исәп-хисап күләме иң күп белем чорында калдыкларның туплануына туры килергә тиеш .

1.23.2. Көнкүреш калдыклары жыелу нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү " темасына 13 нче таблицада китерелгән.

Тупланган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап күләмен әледән-әле (һәр 5 ел сәен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк

Көнкүрөш калдыктары төрлөрү	Елына 1 кешеге көнкүрөш калдыктары саны	
	кг	литр
Каты:торак биналардан, жиһазландырылган су, канализация, үзөк жылытуу һәм газ;башка торак бинала	190 - 225	900 - 1000
	300 - 450	1100 - 2000
Ижтимагый биналарны исәпкә алып каты көнкүрөш калдыктарының гомуми саны	280 - 300	1400 - 1500
базлардан сыеклык (канализация булмаганда)	-	2000 - 3500

1.23.3.. Контейнер майданчыктарын торак йортлардан, балалар, дөвөлау-профилактика учреждениелөрөннөн, спорт майданчыктарыннан һәм халыкның ял итү урыннарыннан ким дигәндә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

1.23.4. . Бер майданчыкта урнашкан чүп контейнерлары саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

1.23.5. Үзөклөштөрөлгән ташландык суларны агызу системасы белән тәмин ителмәгән торак төзелеш территориясендә сыек көнкүрөш калдыктарын жыю өчен ишегалды помойницаларын күздә тотарга кирәк

1.24. Авыл жирлегә халыкның төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү объектларында норматив ихтияжын билгеләүгә, күрсөтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

1.24.1.. Торак пункт төзелеш чикләрендә төрлө билгеләнештәгә яшеллөндөрөлгән территориялөрнең чагыштырма күләме (төзелеш территориясенә яшеллөндөрү дәрәжәсе) кимендә 55% тәшкил итәргә тиеш. Төрлө билгеләнештәгә яшеллөндөрөлгән территориялөрне, гомуми һәм чиклөнгән кулланыштагы яшеллөндөрөлгән территориялөрне, үзөшчән агач һәм куак үсентелөрөн, торак пунктлар территорияләрендәгә урманнарны аңларга кирәк.

1.24.2. Торак пунктта яшел үсентеләр планлаштыру структурасын һәм жирле шартларны исәпкә алып бердәм система рөвешендә каралырга тиеш. Торак пунктның яңа территориялөрөн проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә булган яшел үсентелөрне максимал рөвештә саклау һәм кулланыуны күздә тотарга кирәк.

Торак пунктның яңа территориялөрөн проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә булган яшел үсентелөрне максимал рөвештә саклау һәм кулланыуны күздә тотарга кирәк.

1.24.3. 1.24.3. Гомуми файдаланудагы яшеллендерү объектларының майданы күләмендә кабул ителергә тиеш:

парклар-10 гектардан ким түгел;

бакчалар-ким дигәндә 3 га;

скверлар-0,5 га.

1.24.4.. Торак пунктлар территориясендә төзекләнדרү һәм яшеллендерү объектларын урнаштыру принциплары, объектларның параметрларын 9 нчы бүлектә кабул итәргә кирәк 42.13330.2011 СНИП актуаль редакциясе 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

1.25. Зиратларны урнаштыру өчен тәкъдимнәр

1.25.1. Бу бүлектә традицион күмү зиратларын урнаштыру өчен таләпләр һәм тәкъдимнәр китерелә, үлгән жирнең тәнен яки калдыкларын күмеп..

1.25.2. Зират өчен майданның күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

1.25.3.Зират урнашканда халык санының перспектив үсеше, үлүчеләр саны коэффициенты, гамәлдәге зиратлар, бер күмүгә жир участогы нормалары исәпкә алынырга тиеш.

1.25.4.Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата юнәлдерелгән яктан урнаштырырга кирәк.

1.25.5. Яңа күмү урыннары булдыру, гамәлдәге Күмү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

1.25.6.Авыл зиратларын торак, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләнדרү һәм шифаханә-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

1.25.7. Зират астына бүлөп бирелгән Участок түбәндәге таләпләрне канәгатьләнדרергә тиеш:
торак пункттан, ачык сулыклардан һәм су агымнарыннан капма-каршы якка авышлык булырга;
мөмкин булган су басу зонасыннан читтә урнашырга;
грунт суларының максималь торуы белән жир өстеннән кимендә 2,5 метрга тигез булган грунт суларының тору дәрәжәсе булу;

1,5 м тирәнлектә кипкән, пористик туфрак (комлы) һәм аннан түбәнрәк, 6 - 18% чикләрендә туфрак дымлы.

1.25.8.Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сибү суүткәргечне, шахта коеларын, тышкы яктыртуны күздә тотарга кирәк.

1.25.9. Күмү участкаларының үлчәмнәрен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Бер урында бер дәрәжәдә күмү саны	Күмү бүлегенәң үлчәмнәре	
	Киңлеге, метры	Озынлыгы, метры
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

2. ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

2.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукий актларның таләпләре нигезендә әзерләнде:

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, №190-ФЗ;

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законы;

"Жирләү һәм күмү эше турында" 12.01.1996 елдагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

2.2. «2014 елга кадәр жәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәмин ителешенә социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы (2013 елның 30 мартына үзгәрешләр белән) карары;

2.3. Нормативлар әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.02-84* " су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корымалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.03-85* «Канализация.

Тышкы челтәрләр һәм корымалар»;

СП 59.13330.2012 СНиП 35-01-2001 актуальләштерелгән редакция " халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен биналар һәм корымаларның һәркем өчен уңайлы булуы »;

СанПиН 42-128-4690-88 «торак урыннары территорияләрен карап торунның санитар кагыйдәләре»;

СанПиН 2.1.1279-03 «зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм корымаларны урнаштыру, урнаштыру һәм карап тотуга гигиена таләпләре»;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 19.10.1999 елдагы 1683-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектларында Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяжын билгеләү методикасы;

МДК 11-01. 2002 «Россия Федерациясендә жәназа һәм зиратларны карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 27.12.2013 ел, № 1071 карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелеше проектлауның республика нормативлары;

2.4. Нормативлар әзерләгәндә исәпкә алынды:

авыл жирлегенә административ-территориаль төзелеш; социаль-демографик составы һәм авыл жирлеге халкының тыгызлыгы; табигый-климат шартлары;

Яңа Аксубай авыл жирлегенә һәм Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш программалары;

2.5. авыл жирлегенә социаль-иқтисади үсеш фаразы; жирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

2.6. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, алар өчен нормативларның төп өлешендә авыл жирлеге халкының тәэмин ителешенә минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлеге максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы таләпләре белән билгеләнгән, әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән

29.2, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник бирем.